

Slutförbannelser

1981

34' 24"

Rolf Enström

”Slutförbannelser - ett profant rekviem”!

Rekviem innebär dödsmässa, och Rolf Enströms musik är en betraktelse, en gestaltning av dödsupplevelser.

”Profant”? Anknytningen till Rekviems katolsk - liturgiska ursprung är upphävd. Och även i andra betydelse är ”Slutförbannelser” som riktar sig enbart till vår värld: där finns ingen bön till en gud eller strävan att nå över till en annan verkligt botten jordelivet. Rekviem - mässans ”Dies Irae” - sekvens om den yttersta domen och världens undergång har vissa beröringspunkter med ”Slutförbannelser” men i Elsa Graves dikt är det människan som förstör sig själv utan att möta någon högre makt.

Budskapet om tillvarons katastrof framställs dels som drömligt ogripbara bilder, dels som kyligt reportagesakliga formuleringar. Rolf Enströms verk är känsligt uppbyggt vad det gäller klanguppbyggnad men också noggrant utarbetat vad det gäller form. Stämningarna skiftar; undergångskänslan växer fram successivt; katastrofförloppet framstår med ökande kraft. Rolf Enström arbetar med ett musikaliskt språk av å ena sidan uthållna, tungt närvarande atmosfärer, å andra sidan minimala klangkärnor, fragment och klangskärvor.

I ”Slutförbannelser” finner man en princip som även präglar andra av Enströms stycken: ett jämnt, enhetligt flöde blir plötsligt blixtbelyst av oföberedda utbrott, söndertrasat av attacker. (Detta tillvägagångssätt har han använt i ”Directions” från 1979, ”Dagbrot” från 1983, etc.)

Slutförbannelser

1981

34' 24"

Rolf Enström

”Slutförbannelser - ett profant rekviem”!

Rekviem innebär dödsmässa, och Rolf Enströms musik är en betraktelse, en gestaltning av dödsupplevelser.

”Profant”? Anknytningen till Rekviems katolsk - liturgiska ursprung är upphävd. Och även i andra betydelse är ”Slutförbannelser” som riktar sig enbart till vår värld: där finns ingen bön till en gud eller strävan att nå över till en annan verkligt botten jordelivet. Rekviem - mässans ”Dies Irae” - sekvens om den yttersta domen och världens undergång har vissa beröringspunkter med ”Slutförbannelser” men i Elsa Graves dikt är det människan som förstör sig själv utan att möta någon högre makt.

Budskapet om tillvarons katastrof framställs dels som drömligt ogripbara bilder, dels som kyligt reportagesakliga formuleringar. Rolf Enströms verk är känsligt uppbyggt vad det gäller klanguppbyggnad men också noggrant utarbetat vad det gäller form. Stämningarna skiftar; undergångskänslan växer fram successivt; katastrofförloppet framstår med ökande kraft. Rolf Enström arbetar med ett musikaliskt språk av å ena sidan uthållna, tungt närvarande atmosfärer, å andra sidan minimala klangkärnor, fragment och klangskärvor.

I ”Slutförbannelser” finner man en princip som även präglar andra av Enströms stycken: ett jämnt, enhetligt flöde blir plötsligt blixtbelyst av oföberedda utbrott, söndertrasat av attacker. (Detta tillvägagångssätt har han använt i ”Directions” från 1979, ”Dagbrot” från 1983, etc.)

Stycket är uppbyggt av tätt intill varandra liggande avsnitt; vart och ett bearbetar särskilda motiv. Introduktionen är en mörkt brusande och dystert öppning.

I en följande "Antifon" pågår ett växelspel mellan dikterat och klangstrimmor. Allt material i denna del är Elsa Graves röst. Fantasin är rik och varierande.

Sett i större perspektiv är "Slutförbannelser" gestaltat i tre större delar.

Inleder gör en svit av starkt kontrastskapande moment - intensitet präglar varje del; förhållandet mellan dem utmärks av spänningsfyllda laddningar.

En baston som snabbt siegras leder över till mellanpartiet vilket kan beskrivas som en utveckling från höjd-till nollpunkt. I denna urladdning framträder poetens röst till att börja med förställd men tilltar i klarhet för att läsa den sista repliken före slutavsnittet:

"Om denna väg
är mitt yttersta scenoglv
går jag bort mot en riddå
av tidlöst fallande,
den är målet,
slutrepliken,
om livets frånvaro".

Vad är det vi hör som epilog? Kanske verkets starkaste vision av undergången - en väldig storm där inga ord finns.

Inre heller i detta uttryck för förstörelse och kaos är musiken oordnad: Rolf Enström har byggt upp slutklängen som en varierad och förvriden gestalt av en naturlig övertonsskala. De olika tonerna i denna har förskjutits enligt en lång serie mikrointervall (varje ton har hög-respektive lågaltererats enligt en 32-ton resp. en 24-tonsskala) Därav den mörkt flimrande, intensivt stormande karaktären på detta enorma slutackord.

"Slutförbannelser" är en personlig tolkning i musik av Elsa Graves

diktinsamling, som hon utgav 1977. Båda konstverken rör sig i flera atmosfärer: uppenbarheten av katastrofen, redogörelsen för människans våld på naturens och sina egna villkor, drömmens och minnets stämningar där det finns en glimt av lyckligt, tillbringade dagar. Angesten skiftar till vek och innerlig sorg över det missbrukade, förlorade livet, det liv som var trädens, båtarnas och vattnets liv lika mycket som människans.

"Mycket hade varit
annorlunda idag
om hon lärt sig
trädets mångfaldiga
synlighet"

Hans - Gunnar Peterson

Vad är det vi hör som epilog? Kanske verkets starkaste vision av undergången - en väldig storm där inga ord finns.

Stycket är uppbyggt av tätt intill varandra liggande avsnitt; vart och ett bearbetar särskilda motiv. Introduktionen är en mörkt brusande och dystert öppning.

I en följande "Antifon" pågår ett växelspel mellan dikterat och klangstrimmor. Allt material i denna del är Elsa Graves röst. Fantasin är rik och varierande.

Sett i större perspektiv är "Slutförbannelser" gestaltat i tre större delar.

Inleder gör en svit av starkt kontrastskapande moment - intensitet präglar varje del; förhållandet mellan dem utmärks av spänningsfyllda laddningar.

En baston som snabbt siegras leder över till mellanpartiet vilket kan beskrivas som en utveckling från höjd-till nollpunkt. I denna urladdning framträder poetens röst till att börja med förställd men tilltar i klarhet för att läsa den sista repliken före slutavsnittet:

"Om denna väg
är mitt yttersta scenoglv
går jag bort mot en riddå
av tidlöst fallande,
den är målet,
slutrepliken,
om livets frånvaro".

Vad är det vi hör som epilog? Kanske verkets starkaste vision av undergången - en väldig storm där inga ord finns.

Inre heller i detta uttryck för förstörelse och kaos är musiken oordnad: Rolf Enström har byggt upp slutklängen som en varierad och förvriden gestalt av en naturlig övertonsskala. De olika tonerna i denna har förskjutits enligt en lång serie mikrointervall (varje ton har hög-respektive lågaltererats enligt en 32-ton resp. en 24-tonsskala) Därav den mörkt flimrande, intensivt stormande karaktären på detta enorma slutackord.

"Slutförbannelser" är en personlig tolkning i musik av Elsa Graves

diktinsamling, som hon utgav 1977. Båda konstverken rör sig i flera atmosfärer: uppenbarheten av katastrofen, redogörelsen för människans våld på naturens och sina egna villkor, drömmens och minnets stämningar där det finns en glimt av lyckligt, tillbringade dagar. Angesten skiftar till vek och innerlig sorg över det missbrukade, förlorade livet, det liv som var trädens, båtarnas och vattnets liv lika mycket som människans.

"Mycket hade varit
annorlunda idag
om hon lärt sig
trädets mångfaldiga
synlighet"

Hans - Gunnar Peterson

Vad är det vi hör som epilog? Kanske verkets starkaste vision av undergången - en väldig storm där inga ord finns.